

Sygn. akt I C 436/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Emilia Racięcka

Protokolant: st. sekr. sąd. Kamil Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2018 roku w Łodzi

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A.

o zapłatę:

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Sygn. akt I C 436/17

UZASADNIENIE

W dniu 25 października 2016 r. powód J. S. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 19.144,90 zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 7 września do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa od Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W..

/pozew k. 2/

W odpowiedzi na pozew z dnia 25 sierpnia 2017 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania (wraz z opłatą skarbową za pełnomocnictwo), w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

/odpowiedź na pozew k. 67/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 6 lipca 2016 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której został uszkodzony samochód osobowy marki J. (...) o numerze rejestracyjnym (...) należący do poszkodowanej M. J.. Sprawcą wypadku był kierowca ubezpieczony w pozwanym Towarzystwie (...). Pojazd został uszkodzony w takim zakresie, że niezbędnym było wynajęcie pojazdu zastępczego.

/bezsporne/

Szkoda w pojeździe zmusiła poszkodowaną do najmu pojazdu zastępczego. W okresie od dnia 7 lipca do 18 sierpnia 2016 r. poszkodowana wynajmowała pojazd zastępczy marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Pojazd został wynajęty od powódki, która prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wypożyczania pojazdów.

/umowa najmu pojazdu z dnia 7 lipca 2016 r. k. 16, oświadczenie k. 18, zeznania świadka M. J. protokół elektroniczny 00:06:57-00:15:52, wyciąg z (...) k. 13/

W dniu 18 sierpnia 2016 r. powódka nabyła w drodze umowy cesji wierzytelność o naprawienie przedmiotowej szkody związanej z kosztem najmu pojazdu zastępczego. Za najem pojazdu zastępczego powódka wystawiła fakturę VAT na kwotę 24.144,90 zł. Kwota ta obejmowała cały okres najmu – tj. 43 dni przy stawce 450,00 zł netto (+23% VAT) za dzień najmu.

/umowa cesji k. 21, faktura VAT nr (...)/

Pismem z dnia 24 sierpnia 2016 r. powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty kosztów najmu pojazdu zastępczego. Pozwany przyznał powódce odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 5.000,00 zł brutto. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność za szkodę powstałą z tytułu zwrotu kosztów za najem pojazdu zastępczego wskazując przy tym, że zasadny jest okres najmu obejmujący tylko 20 dni przy stawce 240,00 zł brutto za dobę.

/pismo z dnia 24 sierpnia 2016 r. k. 14, pismo pozwanego k. 22 /

Sąd ustalił stan faktyczny sprawy w oparciu o przedstawioną przez strony dokumentację, w tym umowy i pisma pomiędzy stronami wymieniane na etapie postępowania likwidacyjnego oraz dowód ze zeznania świadka. Na rozprawie z dnia 8 stycznia 2018 r. Sąd wezwał pełnomocnika powódki do zgłoszenia ewentualnych wniosków dowodowych, zarzutów i twierdzeń pod rygorem pominięcia w dalszym toku postępowania. Pełnomocnik uchybił temu obowiązкови. W związku z powyższym Sąd ustalił powyższy stan faktyczny wyłącznie w oparciu o twierdzenia stron i załączoną do pism dokumentację oraz dowód z zeznania świadka, z uwagi na niezgłoszenie innych dowodów.

Sąd zważył co następuje

Powództwo podlega oddaleniu w całości

W przedmiotowej sprawie strony nie pozostawały w sporze co zasady odpowiedzialności. Pozwany przyjął swoją odpowiedzialność za przedmiotowy wypadek, także w zakresie zwrotu kosztów za najem pojazdu zastępczego. Spór stron, który był przedmiotem niniejszego postępowania dotyczył liczby dni, w których najem był konieczny oraz stawki dziennej za najem pojazdu.

Odpowiedzialność pozwanego za szkodę wyrządzoną w pojeździe statuuje art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz, której zostaje zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie zaś z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 392 ze zm. - dalej: "u.o.u.o.") w związku z art. 1 pkt 1 tej ustawy, odszkodowanie należne od zakładu ubezpieczeń odpowiadającego w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdów ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela zasadniczo jest tożsamy z zakresem odpowiedzialności cywilnoprawnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym wynikającym z przepisów kodeksu cywilnego określających zakres odpowiedzialności odszkodowawczej.

W myśl art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. § 2 komentowanego artykułu przewiduje także odpowiedzialność sprawcy za straty, które poszkodowany poniósł (*damnum emergens*), oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (*lucrum cessans*). Naprawienie szkody winno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili (art. 363 § 1 i 2 k.c.).

Bezspornym jest, iż utrata możliwości korzystania z rzeczy stanowi szkodę majątkową. Niemożność korzystania z pojazdu, który został uszkodzony i wymaga naprawy, jest normalnym następstwem szkody, o której mowa w art. 361 § 1 k.c. i rodzi obowiązek wypłaty odszkodowania, wówczas gdy zastąpienie rzeczy uszkodzonej w okresie jej naprawy wymagało poniesienia określonych kosztów. Niemożność korzystania z pojazdu mechanicznego jako składnika majątkowego niewątpliwie stanowi źródło szkody o charakterze niemajątkowym, polegającej na dyskomforcie spowodowanym niedogodnościami posiadacza pojazdu wynikającymi z niemożliwości korzystania z tego składnika majątkowego.

Utrwaloną jest linia orzecznicza przewidująca, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej, obejmuje także celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała SN z dnia 17 listopada 2011 roku, III CZP 5/11, Lex 1011468). Korzystanie z samochodu stało się przy obecnym stanie rozwoju stosunków społecznych i gospodarczych standardem cywilizacyjnym. Możliwość wynajęcia pojazdu zastępczego ma umożliwić poszkodowanemu zachowanie takiego standardu życia codziennego, jak gdyby wypadek nie miał miejsca. Szkodą majątkową podlegającą naprawieniu są wydatki poniesione przez poszkodowanego w okresie naprawy pojazdu albo przez okres niezbędny do nabycia nowego samochodu, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Rozstrzygnięcie sprawy sprowadzało się do ustalenia jak kształtował się uzasadniony czas najmu pojazdu i uzasadniona stawka dobową za najem. Zgodnie z ogólną zasadą postępowania dowodowego w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronie, która z danego faktu wywodzi skutki prawne. Jeżeli powód uważał, że uzasadniony koszt najmu pojazdu zastępczego kształtował się w wyższej stawce, niż przyjęta przez ubezpieczyciela oraz, że samochód zastępczy był potrzebny przez większą liczbę dni, to powinien przedstawić dowody lub wnioski dowodowe uzasadniające jego twierdzenie. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że dochodzona pozwem kwota za zwrot najmu pojazdu zastępczego jest znacznie wyższa niż kwoty najmu średnio przyjmowane w obecnych warunkach rynkowych. Okoliczność ta jeszcze bardziej powoduje, że powód powinien wskazać dowody na potwierdzenie swoich twierdzeń. W sprawach o naprawienie szkody związanej z kosztami najmu pojazdu zastępczego, gdzie stawki najmu dostępne na rynku są bardzo duże, konieczne jest przedstawienie dowodów, świadczących, że to właśnie w takim zakresie kształtował się uzasadniony koszt i czas najmu pojazdu zastępczego. W przedmiotowej sprawie natomiast powód ograniczył się do przedstawienia faktury za najem pojazdu zastępczego, nie popierając swego twierdzenia, żadnym dowodem.

Należy zwrócić uwagę na ogólną zasadę prawa zobowiązań, a mianowicie zasadę lojalnej współpracy pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem przy naprawianiu szkody. Zasada ta, skodyfikowana w treści art. 354 § 1 i 2 k.c. stanowi, że zarówno dłużnik jak i wierzyciel powinni przy wykonaniu zobowiązania działać zgodnie z zasadami współzycia społecznego. Zasada tę dopełnia treść przepisu art. 824 § 1 k.c., zawarty w regulacji umowy ubezpieczenia, stanowiący, że suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody, o ile nie umówiono się inaczej. Z obu tych przepisów wybija się oczywista teza, że szkoda nie może być źródłem

wzbogacenia. Naprawienie szkody powinno mianowicie stanowić pełną kompensację poniesionej szkody i ani in plus ani in minus nie wychodzić poza ramy restitutio in integrum lub adekwatną do szkody sumę pieniężną.

W przedmiotowej sprawie nie wykazano, aby rzeczywiście poniesiona szkoda była wyższa od wypłaconego przez ubezpieczyciela w trakcie postępowania likwidacyjnego odszkodowania. Powódka sama będąca najemcą pojazdu wystawiła fakturę na określoną kwotę i tej właśnie kwoty dochodziła na drodze postępowania cywilnego. Przedstawione w pozwie okoliczności nie mogą być uznane za dowody, a jedynie za twierdzenia. Nie poparto ich żadną kalkulacją, czy wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Nie można przyjąć za uzasadnione żądanie, które nie jest poparte żadnym dowodem, a opiera się jedynie na rozumowaniu czysto roszczeniowym. Wysokość odszkodowania za koszt najmu pojazdu zastępczego, nie zależy od tego ile żąda powód, nawet posiadając rachunki czy faktury dokumentujące poniesione wydatki, ale od realnie poniesionej szkody i uzasadnionych wydatków na jej naprawienie. Uzasadnione wydatki nie mogą być utożsamiane z wydatkami faktycznie poniesionymi. Nie znajduje poparcia w przepisach prawa twierdzenie powoda, że naprawienie szkody polega na zapłacie kwoty „w ściśle określonej wysokości”. Idąc tym tokiem rozumowania można by śmiało stwierdzić, że powód mógłby żądać dosłownie każdej kwoty, za najem każdego rodzaju pojazdu zastępczego w dowolnej liczbie dni, bowiem w tego rodzaju przypadkach kwota również była by, używając terminologii przyjętej przez powoda w pozwie, „w ściśle określonej wysokości”. Również nie znajdują wsparcia w przepisach prawa twierdzenia powoda o faktycznym czasie najmu pojazdu zastępczego, za który należy się odszkodowanie. Okres najmu za który można żądać zwrotu kosztów tytułem odszkodowania ma być uzasadniony w danych okolicznościach, co nie znaczy, że będzie się on pokrywał z faktycznym okresem najmu. Powód tymczasem nie wskazał dowodów na poparcie swojej tezy, że faktyczny czas najmu może być uznany za uzasadniony.

Jeżeli powód w przedmiotowej sprawie nie zgodził się z wysokością przyznanego mu odszkodowania powinien wskazać własne wyliczenie lub wnioski dowodowe w oparciu o które wywodziłby zasadność swojego powództwa.

O kosztach procesu w punkcie II sentencji wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Pozwany wygrał sprawę w całości, zatem to strona powodowa zobowiązana jest do zwrotu na rzecz pozwanego wszystkich poniesionych przez niego kosztów, które wynoszą 3.617 zł. Na kwotę tę składał się koszt wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym ustalony na podstawie § 2 punkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 – w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu) w wysokości) – 3.600 zł. oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.